

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1017

Vragen van de leden **Van Nispen** en **Siderius** (beiden SP) aan de Minister en Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Staatssecretaris van Financiën over *de financiële en sociale gevolgen van de wet hervorming kindregelingen voor de kinderalimentatie* (ingezonden 9 december 2014).

Mededeling van Minister **Asscher** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) mede namens de namens de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie en de Staatssecretaris van Financiën (ontvangen 13 januari 2015)

Vraag 1

Acht u het wenselijk dat er diverse onvoorziene neveneffecten kleven aan de Wet hervorming kindregelingen, bijvoorbeeld het gevolg dat de ontvanger van kinderalimentatie er fors op achteruit gaat?^{1 2 3}

Vraag 2

Bent u bekend met de uitleg die de Expertgroep Alimentatienormen (bestaande uit familierechters) recent aan de nieuwe wet heeft gegeven, namelijk dat het vervallen van de alleenstaande oudertoeslag in de bijstand, de alleenstaande ouderkorting en het fiscaal voordeel bij het betalen van kinderalimentatie enerzijds, en de verhoging van het kindgebonden budget en de invoering van de «alleenstaande ouderkop» anderzijds, leiden tot een verlaging van de resterende behoefte van het kind en dus van de kinderalimentatie?⁴

Vraag 3

Is het in uw ogen de juiste uitleg van deze werkgroep van familierechters, die zich beroepen op de wetsverdediging in de Eerste Kamer, met als gevolg dat voortaan geldt dat een verhoging van het kindgebonden budget met een alleenstaande ouderkop een verlaging van de resterende behoefte van het kind betekent? Zo nee, wat is naar uw mening wel een juiste uitleg?

¹ Wet hervorming kindregelingen (Kamerstuk 33 716)

² «Stortvloed verwacht aan alimentatiezaken», de Volkskrant, 5 december 2014

³ «Tegenvaller voor ouders die alimentatie betalen», NOS.nl, 1 december 2014

⁴ (<http://nos.nl/artikel/2006695-fikse-tegenvaller-alimentatie-betalende-ouders.html>)
<http://www.rechtspraak.nl/Procedures/Landelijke-regelingen/sector-familie-en-jeugdrecht/Pages/Wet-hervorming-kindregelingen-per-1-januari-2015.aspx>

Vraag 4

Is het waar dat alleenstaande ouders met de alleenstaande ouderkop (deels) werden gecompenseerd zodat zij geen nadeel zouden ondervinden van het wegvallen van de aanvulling voor alleenstaande ouders in de minimumregelingen en het wegvallen van het fiscale voordeel voor werkende alleenstaande ouders op het minimum? Wordt dit doel wel bereikt nu de gevolgen voor de kinderalimentatie bekend zijn?

Vraag 5

Realiseert u zich dat door de wijziging van de regelgeving kinderalimentatie vaak niet meer verschuldigd zal zijn omdat de overheid hierin al voorziet middels het kindgebonden budget en de alleenstaande ouderkop? Hoe beoordeelt u dit?

Vraag 6

Is het waar dat in feite voor lage inkomens het betalen van de kinderalimentatie feitelijk is afgeschaft, omdat het kindgebonden budget en/of de alleenstaande ouderkop (betaald door de overheid) voortaan voorziet in de kosten van de kinderen? Zo nee, hoe moet deze wijziging dan worden geïnterpreteerd worden?

Vraag 7

Denkt u dat veel mensen zich bewust zullen zijn van deze uitleg en de verstrekende gevolgen die dit kan hebben, onder andere voor de hoogte van de kinderalimentatie? Zo ja, waarop baseert u dit? Zo nee, wat gaat u eraan doen om deze uitleg breed bekend te maken onder ouders die kinderalimentatie betalen?

Vraag 8

Kunt u reageren op het voorbeeld van «Esmee», waaruit blijkt dat haar maandelijks inkomen van 1.400 euro weliswaar gelijk blijft maar de alimentatie dreigt te vervallen, omdat de alleenstaande ouderkop niet langer wordt opgeteld bij de draagkracht maar direct af gaat van het bedrag dat geldt voor de behoefte van het kind, met als gevolg dat zij 250 euro minder in de maand overhoudt?⁵

Vraag 9

Zijn dergelijke proefberekeningen ook al gemaakt door de betrokken ministeries? Zo nee, bent u bereid dat alsnog te doen en de Kamer over alle mogelijke scenario's te informeren?

Vraag 10

Deelt u de mening van de echtscheidingsadvocate Schram dat het krom is dat het verschuldigde alimentatiebedrag lager wordt als gevolg van deze wetwijziging, terwijl de draagkracht van de alimentatieplichtige niet is gewijzigd? Zo nee, waarom niet?⁶

Vraag 11

Deelt u de mening van advocate Moons dat het stelsel aanzienlijk ingewikkelder en oneerlijk wordt en kunt u uw antwoord toelichten?⁷ Kunt u voorts ingaan op de stelling van Moons dat in feite aan de niet-hoofdverzorger de boodschap wordt gegeven: «U hoeft uw kinderen niet meer te onderhouden, dat doet de overheid wel voor u. De overheid geeft uw ex een alleenstaande-ouderkop op het kindgebonden budget, dan bent u ervan af.»?

Vraag 12

Denkt u eveneens dat het bijstandsverhaal door gemeenten als gevolg van dit alles voortaan niet meer mogelijk zal zijn? Wat zijn hiervan volgens u de financiële gevolgen voor de gemeentes? Is dit effect beoogd, of eveneens een ongewenst neveneffect van deze regels te noemen?

⁵ «Nog meer ruzie over alimentatie», NRC Handelsblad, 6 december 2014

⁶ idem

⁷ «Expertgroep: Alleenstaande-ouderkop in mindering op behoefte!», weblog De Jong Moons advocaten, 18 november 2014 (<http://www.dejongmoons.nl/blog/241-expertgroep-alleenstaande-ouderkop-in-minderung-op-behoefte>)

Vraag 13

Kunt u de mogelijke gevolgen schetsen voor een alleenstaande co-ouder met een bijstandsuitkering waarvan het minderjarige kind staat ingeschreven bij de andere ouder, die daardoor geen recht hebben op het kindgebonden budget en de alleenstaande ouderkop? Zijn deze gevolgen beoogd?

Vraag 14

Bent u bekend met de gevolgen voor alimentatieplichtigen, die onder andere vanwege het vervallen van de fiscale aftrek levensonderhoud het verschuldigde bedrag kunnen laten wijzigen bij de rechter, maar (net) niet in aanmerking komen voor gesubsidieerde rechtsbijstand? Kunt u ook deze gevolgen schetsen?

Vraag 15

Zijn de koopkrachtcijfers, welke u bij de behandeling van het wetsvoorstel aan de Kamer hebt verstrekt, ook met de kennis van nu nog correct? Zo nee, bent u bereid opnieuw de koopkrachteffecten van de Wet hervorming kindregelingen door te rekenen en de uitkomsten daarvan aan de Kamer te zenden?⁸

Vraag 16

Verwacht u ook een stortvloed aan alimentatiezaken? Vreest u ook dat dit zal leiden tot nieuwe conflicten tussen ex-partners, nog los van de belasting van de rechterlijke macht?⁹

Vraag 17

Welke gevolgen heeft dit alles voor kinderen? Deelt u de mening dat als gevolg van het mogelijk massaal wijzigen, of in ieder geval onzeker worden van verplichtingen in verband met kinderalimentatie, het gevolg kan zijn strijd uitbreekt tussen ouders en kinderen daardoor gedupeerd zullen raken en klem komen te zitten tussen (over alimentatie) ruziënde ouders? Wat vindt u hiervan? Vindt u dit onwenselijk?¹⁰

Vraag 18

Deelt u de mening dat zo mogelijk voorkomen moet worden dat per 1 januari 2015 conflicten uitbreken tussen gescheiden partners over alimentatie, omdat vooral de kinderen daar de dupe van zullen zijn? Welke ideeën heeft u hierover en welke maatregelen gaat u nemen?

Vraag 19

Deelt u de mening dat, vanwege de verstreckende gevolgen van de gewijzigde wet en de uitleg die daaraan wordt gegeven, u zich niet meer op het standpunt zou moeten stellen dat het maken en wijzigen van afspraken over kinderalimentatie de eigen verantwoordelijkheid van de ouders is en dat ze maar naar de rechter moeten gaan als ze er niet uitkomen, zeker niet omdat kinderen de dupe zullen zijn van (financiële) onzekerheid en conflicten tussen beide ouders?¹¹

Vraag 20

Ziet u mogelijkheden om de potentiële schade voor alleenstaande ouders, die optreedt als gevolg van deze wetswijziging en de uitleg die hieraan wordt gegeven, te compenseren? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?

Vraag 21

Bent u bereid deze vragen op zo kort mogelijke termijn te beantwoorden, omdat er in ieder geval ruim voor de inwerkingtreding van de wet op 1 januari 2015 duidelijkheid moet zijn?

⁸ Kamerstuk 33 716, nr. 6

⁹ «Stortvloed verwacht aan alimentatiezaken», de Volkskrant, 5 december 2014

¹⁰ Diverse e-mails ontvangen van mensen die er fors op achteruit dreigen te gaan, onderhands verstrekt

¹¹ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2014–2015, nr. 662

Mededeling

Op 9 december en 24 december jl. heeft uw Kamer vragen gesteld over de mogelijke gevolgen van de Wet hervorming kindregelingen voor onder meer kinderalimentatie.¹² Mede namens de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie en de Staatssecretaris van Financiën wil ik u als volgt informeren. De maatregelen, zoals opgenomen in de Wet hervorming kindregelingen, kunnen in meerdere of mindere mate effect hebben op de draagkracht van de onderhoudsplichtigen en de behoefte van de onderhoudsgerechtigde. De exacte doorwerking van deze maatregelen op het bedrag aan kinderalimentatie is echter afhankelijk van de omstandigheden van het concrete geval. Uw Kamervragen zijn voor mij aanleiding om in samenspraak met voornoemde bewindspersonen de gevolgen van de Wet hervorming kindregelingen voor een aantal specifieke situaties nader in kaart te brengen. Hierbij zal het rapport van de Expertgroep alimentatienormen worden meegenomen. Tevens zal hierbij het nader gevraagde advies van de Raad voor de rechtspraak worden betrokken.¹³ Zodra deze nadere analyse is afgerond, zal ik uw Kamer informeren over de bevindingen en daarbij tevens bovengenoemde Kamervragen beantwoorden.

¹² Vragen van de leden Van Nispen en Siderius (beiden SP) over de financiële en de sociale gevolgen van de Wet hervorming kindregelingen voor de kinderalimentatie (ingezonden 9 december 2014, kenmerk 2014Z22596).

Vragen van de leden Pieter Heerma en Omtzigt (beiden CDA) over het wetsvoorstel «Hervorming kindregelingen» waarin het woord alimentatie in de memorie van toelichting slechts een keer voorkwam en wel in de artikelsgewijze toelichting (ingezonden 24 december 2014, kenmerk 2014Z23943).

¹³ Het betreft de aanvraag van het advies zoals vermeld in de beantwoording van de Kamervragen van 22 oktober 2014 (kenmerk 2014Z18667).